

Пише:
Небојша
Кнежић

Торонто, маја 2007.

Били Марлон Брандо, Жан Габен, Марчело Мastroјани, један у Америци, други у Француској, трећи у земљи Италијанској...а и код нас био један а и данас је, који је био славнији него ова тројица скупа...Бата, „Бата Валтер“ како га зове „пук“ који га се наглед’о и надивио му се више него цјелокупна филмска популација свој тројици набројаних великана филмске глуме само...они који га највише воле из милоште га зову Бата...Бата „животиња“!

Педесете године, пијела „Yuga“ к’о једна авлија, компилуци присни, тако да је свако знао шта се коме куха у шерпи. Радничка класа и омладина навече излази на корзо, а послје у бископ, на премијеру новог домаћег филма, „Пјесма са Кумбаре“....

И док излазимо из претрпане и загушљиве кино сале наша компиница Даринка која је била за главу већа од свога мужа чика Веселина, каже кроз дубок уздах, „Аауух што је оно мушкарчина, онај Веља из Белог потока“ а моја мајка која ме држи за руку јер се бојала да ме не изгуби у градској гужви, одговара, „е јес’ вала, мушкарчина и по“ Е вала су обје погодиле, знале жене ко је мушкарчина, то јест глумчина...показало вријеме....

Тај Веља из Белог потока са својом првом филмском улогом „Песма са Кумбаре“ постаде наш Марлон Брандо, Жан Габен и Марчело Мastroјани, све у једном духу и тијелу...

Сјешам се, једном нас је учитељица у основној школи питала шта бисмо вољели да будемо кад порастемо”

Басрак Ненад који је сједио са мном у клубу, одговори „Јуриј Гагарин“ Капетановић Исмет, раја из Вразове рече, „капетан брода“

Шећеровић Расим, забрунда, „свирач хармонике“

„Башић Раде, гласније од свих испршено попевши се на столицу” а ја би волио да будем митраљезац Јојааа!”

Сви скочисмо и завикасмо, „И јаааа”, „И јааа”, „И јааа!”

А онда нас учитељица Нада Прпа, надјача и умири својим строгим гласом и одреди да ће се свако звати по једним славним именом јунака филма Козара кога смо гледали небројено пута. Раде је постао „Јоја”, Расим „Вукша”, Исмет,

„Митар”, Ненад, „Ахмет”, а ја „Шорга”....

И од тог дана па све до краја основног школовања ја сам био Шорга и вјероватно би то остао до краја живота да сам остао у истом граду али шлетом околности, промјенио сам мјесто боравка и Шорга је остао само један...БАТА....

Сједим у једном париском бистроу раних седамдесетих и мезетим л’ армањак са неким убуђалим сиром док ми друштво прави вазна са црвеним каранфилима на средини стола и “le soir” кога не читам јер ми је француски “на врх језика” али никако да га се сјетим. Пушим “голоаз” и са дубокса слушам Gilberta Becauda” а онда за мој сто на молбу “гарсона” сједају два Кинеза. Уљудно ми се смијеше а ја им зналачки споменем Мао Це Тунга...а они се само намрште, видим одмах да им то није омиљена тема. Ја ушутим, пијуцкам а Кинези ме питају на лошем енглеском како да дођу до Ајфеловог торња!

Када сам им објаснио да нисам Француз а још мање паризлија, питају, одакле сам. “Yugoslaviја” одговорим поносно и направим когут од дима....

А онда се догоди нешто због чега “гарсону” испале тацна из руке јер се толико препао када су ови вриснули и скочили са својих столица грлећи ме и љубећи а ја збуњен и скоро преплашен покушавам да им се извучем из загрљаја...

“ВАЛТЕЕЕЕР...ВАЛТЕЕЕЕЕР” деру се Кинези и загалеме према зачуђеном “гарсону” да донесе по дупло пиће за наш сто, јер им је шеф да ме часте....

Касније смо лутали по Паризу тражећи по силним кинематографима Валтера, али све сами Белмондои, Делони, Сорели, Ив Монтани, Азнавури...нидје Валтера...

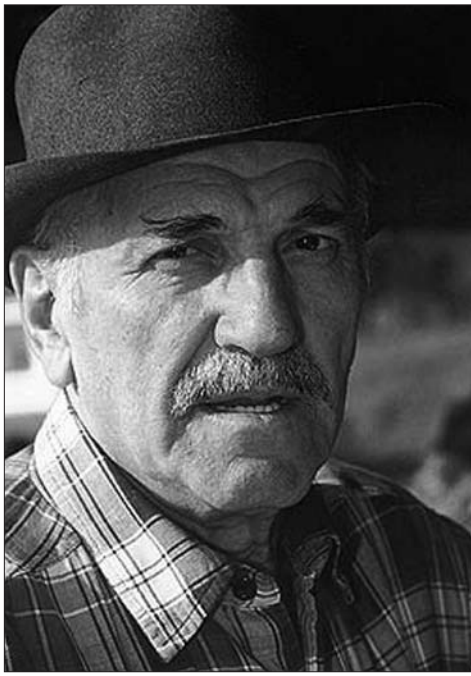
Кинези само што не плачу а ја их тијешим, убјеђујем да сам филм гледао бар три пута а онда ме пропитују о поједним сценама.

”БАТА”

“А ко је глумио Сеада Капетановића...сајцију” питам неби ли их збунио, мислећи да само знају и памте Валтера и бравурозну Батину глуму...!

“Раде Марковић” беспријекорно каже Чонг.

“Ааа...хмм...а ко је био режи-

Бата Живојиновић

сер...аха!” питам лукаво

“Хајрудин Крвавец” гласно и јасно рече Понг..

А онда се загрлисмо и прелазећи један од многих мостова преко Сене у глас говоримо дијалоге посљедњих сцена филма....

“ПОГЛЕДАЈ ГА ЛАФЧИНО...ЗЕМЉА СЕ ТРЕСЕ...НЕБО ГОРИ.....”

New York, четрдесет друга улица, десет година касније. Имам и сиједих у коси и сигуран сам да ме моји другови из дјетињства када би се којим случајем срели на Америкас авенији или у подножју Емпире Стате Буилдинг-а не би препознали као Шоргу, нити ја њих као Јоје, Ахмете, Вукше или Митре...а онда поред мене прође један Кинез са крупним Валтеровим ликом на мајици. Ја му се испријечим, подигнем руке и загрлим га а он се преплашено покушава извући из мога нарамка, јер сам га и од земље одигао....

Стење и цвили да га пустим а ја му онда у ухо шапућем магичне ријечи...”погледај га лафчино...земља се тресе...!” а затим попустим стисак, спустим Кинеза на земљу а он се заскочи И поче да се дере на сав глас ударајући ме ручицама у груди, “ВААААЛТЕЕЕЕР...ВАААЛТЕЕЕЕЕР...ВАААЛТЕЕЕЕР”

Прође још десет година, пролази вријеме као папирне салвете. Овај пут сам сјед као овца и радим дванаест сати дневно како бих надокнадио сву ону материјално ненаплаћену слатку и дражесну слободу којом сам се годинама китио и опијао. Мјесто свога сталног боравка назвао сам град Торонто укотвљен на обалама Лаке Онтарија, језера далеко већег од Јадранског мора. Зграде високе, улице широке, људи разних боја коже, у граду се говори преко двјесто језика и између многих, најраспрострањенији је Кинески!

Једога недељног јутра одем да купим “пекиншку патку” у “чајна таун”, а онда из једног подрумског шареног дућана чујем добро познате гласове који ме заледеше а онда ме ноге саме понесоше....

Улазим у радњу сишавши низ степенице а на једном овећем телевизору Валтер издаје наређења Зису и Бранку, испред телевизора двадесетак Кинеза, жене, дјеце, старијих. Напето гледају и сваки час гласно коменатришу....

“Јесте ли требали нешто, пита ме косоока жена која стоји иза касе!”

“Ааа...овај филм...радо бих га купио...имате ли копију!?” показујем према телевизору

“Распродато...остала је само ова...али ускоро ћемо добити неколико хиљада из Кине...дођите почетком слиједећег мјесеца” каже ми на енглеско-кинеском...

Ту ноћ спавам немирно...сањам Валтера како вози локомотиву преко неке ријеке на којој је мост порушен...знојим се а онда се пренем... Срећа...само је сан а затим умирујући глас...Гледај га лафчино...то је Валтер!”

Сутра телефоном зовем свога друга Косту Илића који има највећу колекцију домаћег филма на америчком континенту...обрадовао се када сам му рекао да долазим у “шопинг”

Гледам у полице његове видеотеке и тражим Валтера...тражим и Мост, Крст Ракоц, Козару, Радопоље, Службени положај, Неретву, Три, Девојку, Брезу, Скупљаче перја...тражим “легендине” филмове...хоћу да их видим све, да их гледам мјесецима, јер толико их је а добри су као вино из најдомаћинскијег подрума, не кваре се и не бућају...DAS IST WALTER!!!

Купујем их преко двјеста комада и у скоро свима игра “легенда”.

Долазим кући, касету убацујем у справу и у моју исплаћену, емигрантску душу усели дух онога безбрижног, веселог дјечака кога су прије четрдесет година звали Шорга. Подигнем високо главу и испод општрог гвозденог шиљка подмећем длан и на све притиске немилосрдног непријатеља узвраћам дланом тврђим од њиховог челика...остављају ме на миру...

“Овог априла је сунчано и лијепо вријеме у Торонту, а како је у Београду” питам пријатеља Љубу, који ме назвао из неке прољетне београдске баште у којој људи сједе и пију своје кафе у мајицама кратких рукава...

“Па...добро је...него...знаш да је “легенда” оперисана...срчани!” каже

Ја се само насмијем и одговорим...”знам...али не брини...то је само Њалтерова тактичка варка, да заметне трагове јер сви они који сумњају у његову бесмртност, варају се...ето и овим писмом им поручујем да грдно гријеше...DAS IST WALTER, и та легенда ће живјети док је год Срба и Кинеза...а има нас...а има нас...бар милијарда и кусур... ♦

Симпатична Војвођанка,

42 године, разведена, са сином,

добра домаћица,

жели познанство ради брака и живота у Канади.

Писати на адресу:

Ерика Хорвацки

Алеја М.Тита бр. 3/1 стан бр.5

24000 Суботица